

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/42658,Ruch-Mlodej-Polski.html>
19.05.2024, 10:05

Ruch Młodej Polski

Ruch Młodej Polski, ogólnopolska organizacja opozycyjna działająca w latach 1979–1982. Założona z inspiracji działającego od pocz. lat 70. na terenie Trójmiasta młodzieżowego środowiska skupionego wokół Aleksandra Halla, Arkadiusza Rybickiego, Grzegorza Grzelaka i Macieja Grzywaczewskiego, odwołującego się do tradycji ruchu narodowego.

Ważną rolę w ideowym ukształtowaniu grupy odegrali duszpasterze akademicy o. Ludwik Wiśniewski, nast. o. Bronisław Sroka. Od 1975 środowisko współpracowało z Andrzejem Czumą i Leszkiem Moczulskim. 1977–1979 współtworzyło w Gdańsku Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Od XII 1977 wydawali niezależne pismo adresowane do młodzieży „Bratniak”. Ze środowiska tego wywodzili się założyciele i działacze utworzonego 5 XI 1977 SKS Wyższych Uczelni Trójmiasta (m.in. Piotr Dyk, Andrzej Słomiński, Magdalena Modzelewska). 1978, po rozłamie w ROPCiO formalnie poparli Leszka Moczulskiego. Rozczarowani i zniechęceni jednak panującą atmosferą od końca 1978 ewoluowali w stronę własnej organizacji. Istotnym czynnikiem była też krystalizacja ideowa dokonująca się wokół wartości narodowych i chrześcijańskich. Znaczący wpływ na środowisko wywierał wówczas Wiesław Chrzanowski. 9 II oraz 1 i 11 III 1979 dyskusje na temat tworzenia własnej organizacji o charakterze pokoleniowym. Do pomysłu próbowano przekonać też środowiska akademickie tworzące w innych miastach SKS-y. Rozmowy A. Halla i A. Rybickiego z przedstawicielami SKS w Poznaniu (14 V), Krakowie (25 V) i Wrocławiu (29 V) zakończyły się niepowodzeniem, gł. z powodu przedstawionych założeń ideowych mocno akcentujących sprawy narodowe.

Na 26–28 VII 1979 zaplanowano zjazd założycielski w Opolu Starym k. Siedlec. W ostatniej chwili zmieniono miejsce

spotkania na plebanię w Kalnej Hucie k. Stargardu Gdańskiego, co miało zmylić SB. Mimo to 26–29 VII 1979 SB zatrzymała 23 osoby, w tym m.in. P. Dyka, M. Grzywaczewskiego, A. Halla, Marka Jurka, Magdę Modzelewską, A. Rybickiego. Działania te skutecznie uniemożliwiły organizację zjazdu. Mimo to za pośrednictwem Leszka Moczulskiego oraz Anki Kowalskiej przekazano na Zachód informację o powstaniu 29 VII 1979 RMP. Formalnie RMP, podobnie jak wcześniej ROPCiO nie był organizacją ani stowarzyszeniem, nie posiadał określonych zasad członkostwa, władz, ani statutu. Miał być niezależnym ruchem ideowym, którego uczestnicy mieli podejmować działania na rzecz niepodległości Polski, respektowania praw człowieka i zachowania tożsamości narodowej.

18 VIII 1979 ogłoszono Deklarację ideową RMP, której gł. autorami byli: A. Hall, A. Rybicki i J. Bartyzel. Pod deklaracją podpisało się 25 osób, w tym 19 z Trójmiasta (Piotr Bystrzanowski, Izabela Dulkiwicz, Zbigniew Dulkiwicz, Piotr Dyk, Danuta Grzelak, G. Grzelak, Ireneusz Gust, Zofia Kruszyńska-Gust, A. Hall, Leszek Jankowski, Andrzej Jarmakowski, Dariusz Kobzdej, M. Modzelewska, A. Rybicki, B. Rybicka, Mirosław Rybicki, Jan Samsonowicz, A. Słomiński, Gabriela Turzyńska), 4 osoby z Poznania (Marek Jurek, Edward Maliszewski, Piotr Mirecki, Krzysztof Nowak), jedna z Łodzi (Jacek Bartyzel) i jedna z Warszawy (M. Grzywaczewski studiujący tamże). Przedstawiciele z Poznania to poznańscy studenci z Gorzowa Wielkopolskiego wcześniej związani z Restytutem Staniewiczem z ROPCiO i DA prowadzonym przez ks. Witolda Andrzejewskiego. Do wypowiedziania się w imieniu RMP upoważnionych było 6 osób: J. Bartyzel, M. Grzywaczewski, A. Hal, M. Jurek, A. Rybicki i J. Samsonowicza.

Organem prasowym RMP stał się „Bratniak” (od nr. 18), wydawany przez niezależne wydawnictwo Młoda Polska. Do VIII 1980 organizowano w Gdańsku patriotyczne manifestacje w rocznicę odzyskania niepodległości, uchwalenia Konstytucji 3 V, Grudnia 1970. III 1980 wzywano do bojkoty wyborów do sejmu i rad narodowych.

V 1980 duża akcja ulotkowa w obronie aresztowanych przemawiających podczas manifestacji 3 V 1980: Dariusza

Kobzdeja z RMP i Tadeusza Szczudłowskiego z ROPCiO.

VIII 1980 działacze RMP aktywnie wsparli organizację strajku w Stoczni Gdańskiej, a po utworzeniu „S” zajęli ważne stanowiska w nowym związku. Równolegle starano się rozwijać RMP. 1980 utworzono Robotniczy Ruch Młodej Polski. W Poznaniu z inicjatywy RMP utworzono organizację „Pro Patria”, która miała realizować cele RMP na legalnej płaszczyźnie. Aktywne grupy działały w Krakowie, Szczecinie, Gorzowie Wielkopolskim, Warszawie i Łodzi. Zaczęto wydawać pisma adresowane do młodzieży szkół średnich „Uczeń” oraz robotników „Węzeł”, „Libertas”. Nakładem wydawnictwa Młoda Polska ukazało się kilkanaście książek. [Środowisko](#) RMP zaangażowało się także w akcję na rzecz uwolnienia więźniów politycznych.

20–22 VII 1981 w Gdyni odbyło się Ogólnopolskie Spotkanie Uczestników Ruchu Młodej Polski, w którym wzięło udział ok. 100 osób reprezentujących środowiska z Gdańska, Łodzi, Poznania, Warszawy, Krakowa, Lublina, Słupska, Torunia, Bydgoszczy i Częstochowy. Dla koordynacji podejmowanych inicjatyw i reprezentacji RMP na zewnątrz utworzono Radę Rzeczników: J. Bartyzel (Łódź), G. Grzelak (Gdańsk) A. Hall (Gdańsk), Lech Jeziorny (Kraków), K. Nowak (Poznań), J. Majewski (Słupsk), Piotr Ogiński (Warszawa). Wybrano też Radę Programową: J. Bartyzel, Zdzisław Bradel, A. Hall., M. Jurek, J. Pierzchała, Marian Piłka, A. Rybicki, Wiesław Urbański i Tomasz Wołek.

Po 13 XII 1981 większość działaczy RMP została internowana.

18 I 1982 A. Hall po konsultacjach z A. Rybickim, G. Grzelakiem i M. Modzelewską podjął decyzję o zawieszeniu działalności RMP i przystąpieniu do podziemnych struktur „S.

Grzegorz Waligóra

[Gdańsk](#), [Gdynia](#), [Gorzów Wlkp.](#), [Kraków](#), [Łódź](#), [Poznań](#),
[ROPCiO](#), [Ruch Młodej Polski](#), [Słupsk](#), [Warszawa](#)

[Zgłoś błąd](#)